

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DE HERINNERINGEN VAN EEN EDELMAN

DE Wetgevende Vergadering duurde slechts een jaar, d.w.z. van 1 oktober 1791 tot 21 september 1792. Maar welk een bewogen jaar! Er was toen te Parijs een officier die François de la Rochefoucauld heette en de toekomstige hertog van Liancourt en d'Estissac was. Hij noteerde wat hij zag. Indien hij had kunnen voorzien dat men vandaag nog over hem zou spreken, dan zou hij zijn stijl wellicht een beetje gewijzigd hebben. Hij zou dan het volgende hebben geschreven:

1. — PILLNITZ

MIJN voorvader, de grote La Rochefoucauld die 111 jaar geleden stierf, schreef reeds dat weinig mensen wijs zijn. Of iets in die aard. Ik, voor mijn part, denk dat de mensen gek geworden zijn. Wat doen onze emigranten te Koburg en Koblenz? Zij hitsen keizer Leopold II van Oostenrijk en de koning van Pruisen, Frederik Willem II, op. Die twee hebben op 25 augustus 1791 de Cohventie van Pillnitz, Saksen, ondertekend. Zij hebben een bondgenootschap tegen Frankrijk gesloten. Toen de koningin dit vernam heeft zij de broeders van de koning als «Kaïns» bestempeld. Ik heb het gehoord.

2. — BIJ ROLAND

OP 20 april 1792 dwong de Wetgevende Vergadering de koning Oostenrijk de oorlog te verklaren. Ik ben naar minister Roland gegaan. Hij was erg overstuur. Zijn vrouw en dochttertje eveneens. Roland zei me: «De negen tienden van de afgevaardigden in de Assemblée zijn vredelievend zoals ik. Maar helaas, er zijn de «Montagnards». Het is hun schuld...»

3. — DE «MONTAGNARDS»

IK heb enkele van die «patriotten» gezien, dolle Jacobijnen en Cordeliers. Ze doen erg gek. In plaats van een nauwe broek te dragen zoals wij, de aristocraten, dragen zij een brede pantalon. Het is daarom dat men hen de «Sans-culottes» heet. Ze dragen een rood vest, de «Carmagnole», en een Phrygische muts. Zij zetelen in de Assemblée helemaal bovenaan en daarom noemt men hen de «Montagnards», de bergbewoners. Een strategische positie!

4. — DE «MARSEILLAISE»

OP het einde van de maand juli zijn vrijwilligers uit Marseille aangekomen. Zij zongen een meeslepend marchelled. Naar het schijnt is de auteur er van een officier, Rouget de Lisle geheten. Hij dichtte en componeerde de hymne drie maanden geleden, tijdens een diner bij de burgemeester van Straatsburg, mijnheer Dietrich. Overal worden «vredesbomen» geplant! Overal roept men «Vrijheid!» En overal kan men lezen: «Vrijheid, Gelijkheid en Broederlijkheid!»

5. — 10 AUGUSTUS

HET is een ramp. De Pruisen vallen ons aan! Generaal Brunswick heeft te Koblenz verklaard dat hij Parijs zou straffen indien men er Lodewijk XVI bededigde. Die domoor! De koning wordt nu aanzien voor een verrader. In het stadhuis heeft zich de revolutionaire «Commune» geïnstalleerd. Het volk bestormde de Tuilerieën en vermoordde de Zwitserse Wacht. Men heeft de koning, de koningin en de kleine prinsen naar de «Salle de Manège» gesleept. Ik was daar. De koningin weende, de kroonprins sloop. De koning zal ontheven worden van zijn functies en de koninklijke familie zal opgesloten worden in de Temple. Excuseer... Maar ik vlucht! Ik vlucht!

(Wordt voortgezet.)